

Öğretmen Adaylarının Psikolojik Sermaye Algı Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Erdoğan TOZOĞLU

Sorumlu yazar, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0001-7547-249X>

Arzu GÜLBAHÇE

Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0003-4762-3603>

Çağatay KASİL

Atatürk Üniversitesi Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü

<https://orcid.org/0000-0002-8976-1396>

Mücahit DURSUN

Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0002-7786-0741>

Ufuk Han BAĞAÇLI

Erzurum Necmettin Erbakan Fen Lisesi

<https://orcid.org/0009-0000-1679-1554>

Özet

Araştırmanın amacı öğretmen adaylarının psikolojik sermaye algı düzeylerinin sportif aktivite ve farklı değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırma ilişkisel tarama modelinde tasarlanmış ve Erzurum Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinde 2022-2023 öğretim yılında öğrenim gören 337 öğretmen adayı araştırma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu", Atilla ve Dönmez (2022) tarafından geliştirilen "Psikolojik Sermaye Algı" ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde öncelikli tanımlayıcı istatistikleri hesaplanmış ve normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Normal dağılım sergilemesinden dolayı parametrik testlerden t-testi ve ANOVA analizleri uygulanmıştır. Verilerin iç tutarlık değerlerinin incelenmesi amacıyla Cronbah's Alpha analizi uygulanmıştır. Gruplar arasında anlamlı farklılığın tespit edilmesi amacıyla Tukey çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Katılımcıların yaşları, kişisel gelir düzeyleri ve sportif aktivite yapma süreleri ile Psikolojik Sermaye Algı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla ise korelasyon analizi yapılmıştır. Sonuçlar $p < .050$ anlamlılık düzeyine göre değerlendirilmiştir. Analizler sonucunda; katılımcıların yaşları, kişisel gelir düzeyleri ve sportif aktivite yapma süreleri ile psikolojik sermaye algı düzeyleri arasında pozitif yönde ilişki olduğu saptanmıştır. Katılımcıların psikolojik sermaye algı düzeylerinde de sportif aktivite yapma durumları ve sportif aktivite türleri arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın sonucunda sportif aktivite yapmanın öğretmen adaylarının psikolojik sermaye algı düzeylerini iyileştirdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen adayları, psikolojik sermaye, sportif aktivite

Examining Teacher Candidates' Psychological Capital Perception Levels in Terms of Certain Variables

Abstract

The objective of the study is to assess the levels of psychological capital perception among teacher candidates with regards to their engagement in sports activities and various other factors. The study was conducted using the relational screening model, with a research group consisting of 337 teacher candidates enrolled at Erzurum Atatürk University Kazım Karabekir Faculty of Education during the 2022-2023 academic year. The research utilized the "Personal Information Form" and "Psychological Capital Perception" scale, which were developed by Atilla and Dönmez (2022), as data collection instruments. During the data analysis, we computed primary descriptive statistics and found that the data exhibited a normal distribution. Parametric tests, such as the t-test and ANOVA, were used because the data followed a normal distribution. The data underwent Cronbach's Alpha analysis to assess its internal consistency values. The Tukey's multiple comparison test was utilized to identify significant disparities among the groups. A correlation analysis was performed to investigate the association between the ages, personal income levels, duration of sporting activities, and Psychological Capital Perception levels of the participants. The results were assessed based on the p-value's significance level of $p < .050$. The analysis revealed a positive correlation between the participants' ages, personal income levels, duration of sporting activities, and their perception levels of psychological capital. A difference in the participants' perception levels of psychological capital was found between their engagement in different sporting activities and types of sporting activities. The research findings indicate that engaging in sports activities enhances the levels of psychological capital perception among teacher candidates.

Key Words: Teacher candidates, psychological capital, sports activity

SUMMARY

Introduction and Aim

In 1999, Martin Seligman and his group highlighted that the field of psychology primarily emphasizes the abnormal aspects of human behavior, neglecting the exploration and enhancement of their strengths and positive attributes. Seligman and Csikszentmihalyi (2000) introduced the concept of "positive psychology" as a means to teach individuals how to improve their normalcy, happiness, success, and overall well-being. Positive psychology utilizes empirical research, therapeutic methodologies, and practical applications to facilitate individuals in attaining heightened levels of happiness, purpose, and overall well-being in their existence. This approach seeks to assist individuals in identifying their strengths, cultivating positive connections, and enhancing their overall satisfaction with life (Linley et al., 2006; Luthans et al., 2007, cited by Güler, 2009). Psychological capital consists of four primary components. Determination and perseverance are essential qualities for achieving one's goals. It involves maintaining hope, not giving up, and demonstrating psychological endurance in the face of challenges. Positive thoughts regarding present and future choices, optimism, and self-assurance in conquering challenging job opportunities are all components of self-efficacy (Luthans et al., 2007). Psychological capital comprises four distinct components that, despite their differences, synergistically interact to yield greater benefits to individuals than anticipated (Tösten, 2015).

Material & Method

The research employed the relational screening model, which is a quantitative research method. The population under study comprises students from the Kazım Karabekir Faculty of Education at Erzurum Atatürk University during the academic year 2022-2023. The sample comprises 337 students, with 189 females and 148 males, who willingly participated in the research following an appropriate sampling technique. The scale, designed to align with the research objectives, was administered to the prospective teachers who willingly participated in the study within a traditional classroom setting. While implementing the data collection tools, participants were provided with necessary explanations and were ensured to accurately complete the scale form. The survey form is composed of two sections: The initial section comprises the "Personal Information Form," while the subsequent section encompasses the "Psychological Capital Perception Scale." Parametric tests were utilized for this data set, which follows a normal distribution. The sub-dimensions of the psychological capital perception scale were subjected to a "T-test" for two independent variables and a "One-Way Analysis of Variance" test for more than two different variables. A Pearson correlation analysis was conducted to assess the association between age, personal income level, duration of sporting activity, and the sub-dimensions of the psychological capital scale. The results were assessed based on the p-value's significance level of $p < .050$.

Results

There was not a significant difference in the levels of psychological capital perception among teacher candidates based on gender, family structures, and reasons for engaging in sports activities. Differences were identified in their athletic pursuits and the specific sports they engage in. Research revealed that individuals who engage in sports activities exhibit significantly higher levels of psychological capital perception in all sub-dimensions compared to those who do not participate in sports. A correlation was found between the ages of the participants, the duration of their sporting activities, and their levels of psychological capital perception. It was discovered that there was a positive correlation between the participants' age, personal income, and duration of sporting activities with their levels of psychological capital.

Discussion & Conclusion

Results were found to be in favor of teacher candidates' psychological capital perception levels, their sporting activities and their duration of sporting activities. It is known that the psychological state of students who will be teaching is important in order to achieve more efficiency in the education process and the teaching profession. In our study, it can be said that it may be important to have a positive effect on the psychological capital perception levels of sports activities and to highlight the provision of necessary incentives and opportunities for teacher candidates to do sports activities and similar social activities in their educational and professional processes.

1. GİRİŞ

Geleneksel psikoloji uzun yıllar bireylerin yaşadığı problemler, başarısızlıklar, tükenmişlik, çaresizlik, patolojik durumlar gibi konular üzerinde yoğunlaşmıştır. İlk kez 1999 yılında Martin Seligman liderliğindeki bir grup, psikoloji biliminin insanın normal olmayan yönleri üzerinde durduğunu, güçlü ve olumlu yönlerini anlayıp geliştirmeye çalışmadığına dikkat çekmiştir. Psikolojinin konusunun insanları nasıl daha normal, daha mutlu, daha başarılı ve daha iyi olabileceklerini öğretmek olduğuna vurgu yapan Seligman ve Csikszentmihalyi (2000) psikolojiye yeni bir kavram ekleyerek "pozitif psikoloji" kavramını ileri sürmüşlerdir. Pozitif psikoloji, bireylerin mutluluk, refah, insanın güçlü yönleri ve anlamlı bir yaşam gibi pozitif unsurlara odaklanan, daha çok insanın potansiyelini, başarılarını, mutluluğunu ve yaşamında anlam arayışını inceleyerek, insanın iyilik halini anlamaya ve geliştirmeye odaklanır. Mutluluk, memnuniyet, anlam, iyimserlik, merhamet, minnettarlık gibi konular üzerinde durur. Ayrıca, bireylerin güçlü yönlerini ve yeteneklerini keşfetmelerine yardımcı olur. Bu anlayış, insanların kendi içsel kaynaklarını kullanarak daha tatmin edici ve anlamlı bir yaşam sürmelerine katkıda bulunur. Başka bir deyişle pozitif psikoloji ortalama bir bireyin neyin yanlış olduğuna değil, neyin doğru olduğuna ve bunun nasıl geliştirilebileceğine odaklanmaktadır. Pozitif psikoloji, bireylerin yaşamlarında daha fazla mutluluk, anlam ve refah elde etmelerine yardımcı olmak için araştırma bulgularını, terapi tekniklerini ve uygulamaları kullanır. Bu yaklaşım, insanların güçlü yanlarını keşfetmelerini, olumlu ilişkiler kurmalarını ve yaşamlarını daha tatmin edici hale getirmelerini amaçlar (Linley ve ark., 2006; Luthans ve ark., 2007., Akt: Güler,2009).

Temellerini pozitif psikolojinin iki önemli akımından olan "Pozitif Örgütsel Davranış"tan alan ve Luthans ve arkadaşlarının 2004 yılında literatüre sundukları, "Psikolojik Sermaye" ülkemizde de üzerinde çalışmalar yapılan bir konu olmuştur (Çetin ve ark., 2013; Erkmen & Esen, 2013; Wooley ve ark., 2011; Oruç, 2015). Luthans ve Youseff (2004) psikolojik sermayeyi; bireyin karşısına çıkan herhangi bir olumsuzluk veya başarısızlık gibi durumlarda olaylara pozitif açıdan bakması için elinden geleni yapmasını, istediği hedeflere ulaşması için motivasyonunu yüksek tutup inançlı olmasını, tepki gösterdiği olumlu davranışlarda kararlı olmasını gerektiren, ölçülebilir, geliştirilebilir etkin bir sermaye türü olarak değerlendirmiştir (Akt: Çakmak, 2023). Kısaca psikolojik sermaye, "bireyin pozitif psikolojik gelişme hali" olarak tanımlanmakta ve bireylerin kim olduğunu ve gelişimin ilerleyen süreçlerinde kim olabileceği ile ilgili konular üzerine yoğunlaşmaktadır (Luthans, Youssef & Avolio, 2006: 2).

Psikolojik sermayenin 4 ana bileşeni bulunmaktadır. Bunlar; hedeflediği amaçlara ulaşmak için kararlı olması ve direnmesi, umut; problemler karşısında yılmaması, direnmesi, psikolojik dayanıklılık; şimdi ve gelecekteki kararlarından olumlu düşünceye sahip olması, iyimserlik ve karşılaştığı güç veya zor iş olanakların üstesinden geleceğine dair kendine güvenmesi de öz-yeterlilik (Luthans ve ark., 2007). Psikolojik sermaye kavramı birbirinden farklı bu 4 ana bileşenden oluşsa da her biri bir araya gelip, karşılıklı etkileşim ile bir sinerji oluşturmakta ve bireye beklenenden daha fazla fayda sağlamaktadır (Tösten, 2015).

Psikolojik sermayenin “umut” boyutu daha önceleri hümanistik psikoloji alanında ele alınmış olup pozitif psikoloji alanında ilk olarak Snyder’ın (2002) yaptığı çalışmalarda kullanılmıştır. Umut; bireyin belirli hedeflere ulaşma arzusunu ve bu hedeflere ulaşmasında hissedilen itici gücü ve bu doğrultuda motivasyonu artırma kapasitesini ifade etmektedir (Çetin & Basım, 2012; Karaca & Kandemir, 2016). Umut, belirli bir amacın peşinden giden bireyin sahip olduğu içgüdüsel enerjidir. Umut bireylerin zorluklarla başa çıkma güçlerini ve dirençlerini artıran, duruma göre değişen alternatif çözümler üretmelerini sağlayan, stresli durumlarla daha iyi baş etmelerine yardımcı olan, iş performansını, akademik başarı ve genel yaşam konforu üzerinde olumlu bir etkisi olan bir bileşendir (Luthans & Youseff, 2004; Snyder, 2002). Bu bağlamda umut, psikolojik sermayenin önemli bir parçası olarak elde edilebilecek başarı ve mutluluklarını sağlayacak önemli bir faktördür.

Psikolojik sermayenin bir bileşeni olarak "dayanıklılık" bireyin gerek günlük yaşamında gerekse iş ortamlarında karşılaştıkları zorluklara karşı direnç gösterme ve başa çıkma gücünü temsil eder. Dayanıklılığa sahip bireyler stresle başa çıkma, olumsuzlukları aşma ve olaylarla mücadele etme gücüne sahip, olumsuz durumları gelişim ve dönüşüm için birer öğretici fırsat olarak gören bireylerdir (Süngerçiöğlü, 2021).

Psikolojik sermayenin diğer bir bileşeni olan “iyimserlik” hedefe ulaşmak için bireyin her zaman olumlu olaylara odaklanması, olumsuz durumlara karşı da pozitif bir bakış açısına sahip olma yeteneği geliştirmesi ve hayatta başına iyi şeylerin geleceğine dair genellenmiş bir beklenti içinde olması anlamına gelmektedir (Luthans ve ark., 2007). İyimserlik, bireylerde stresli durumlarla daha etkili başa çıkmaya ve bu durumlarda yaşanabilecek duygusal sorunları daha kolay çözmeye, başarısızlık ve zorluklarla karşılaşıldığında daha dirençli olup, daha hızlı sorun çözmeye yardımcı olur.

“Öz yeterlilik” ise psikolojik sermayenin son bileşenidir. Bir bireyin belirli bir konuda kendine güveni ve yetkinliği, kendisi ile ilgili pozitif bir tutuma sahip olması, kendi becerisine ve yeteneğine karşı duyduğu güven, öz-yeterlilik olarak adlandırılır. Öz yeterlilik, bireyin becerilerinde ne kadar yetkin olduğu ile değil, kendi becerilerine olan inancı ile ilgilidir. Kendine güveni (öz yeterliliği) yüksek olan bireyler hedeflerine ulaşmak için zorluklara karşı motivasyonlarını ve performanslarını yükseltecek zorlayıcı görevler seçerler. Öz yeterlilik algısının yüksek olması özgüvenin yüksek olmasını sağlar. Bu da bireylerin hedeflerini doğru ve kesin belirlemelerine, o hedefe ulaşmak için başarılı yollar takip etmelerine ve girdikleri her işi başarmalarına yardımcı olur (Çavuş & Gökçen, 2015; Sarıcı, 2015; Özkalp, 2009).

Bireylerin sağlıklı kişilik gelişiminde anne-babalardan sonra en önemli görev öğretmenlere düşmektedir. İyi bir öğretmenin sahip olması gereken kişisel ve mesleki özellikler bulunmaktadır. Nitelikli ve etkili bir öğretmenin anlayışlı, giyimine özen gösteren, güler yüzlü, sabırlı, esprili vatansever, demokrat, öz güveni yüksek, tutarlı, yenilikçi, ön yargısız, fedakâr, olaylara farklı açılardan bakabilen, vizyon sahibi, topluma faydalı, güvenilir, Atatürk ilkelerine bağlı, hümanist, karizmatik, lider, idealist, planlı, nazik, samimi, sanata sever, sorumluluk sahibi, ahlâklı, yardım sever, ciddi olmak gibi kişisel özelliklerinin bulunması gerekmektedir. Ayrıca bütün öğrencilere eşit davranmak, öğrencilerine iyi model olmak, toplumun değerlerine önem vermek, rehber olmak, öğrenci psikolojisinden iyi anlamak gibi mesleki özelliklerinin de olması beklenmektedir (Taşkaya, 2012). Bütün bu özelliklere ilaveten psikolojik sermayenin 4 ana bileşeninin de öğretmenlerde bulunması gerekmektedir. Hem kendi hem de öğrencilerinin gelecekte karşılaşabilecekleri sorunlarla baş edebileceğine olan inancı ve geleceğe ilişkin pozitif beklentileri açısından “umut” bileşenine Çam-Çelikel & Erkorkmaz (2008); kriz durumlarında zorluk ve aksaklıkların üstesinden gelebilecek ve dayanıklı öğretmenler olarak dayanıklı öğrencilerin yetişebilmesi için “dayanıklılık” bileşenine (Gu &

Day, 2007; Botou, Mylonakou-Keke, Kalouri & Tsergas, 2017); okulun ve toplumun olumlu yönlerine odaklanarak karşılaştıkları zorlukların üstesinden gelmek ve başarısızlık durumunda kendi kapasitelerini de göz önüne alarak problemlere çözüm üretmek için “iyimserlik” bileşenine (Çoban & Demirtaş, 2011); son olarak da öğrenci merkezli, insanlı, etkili öğrenme ortamları düzenleyebilen, öğrencilerinin öz yeterliliklerinin gelişmesine ve başarılarına katkıda bulunabilen öğretmenler olabilmek için “öz yeterlilik” bileşenine sahip olmaları gerekmektedir (Oğuz, 2009). Ayrıca sportif aktivitelerde de psikolojik sermayenin umut, dayanıklılık, iyimserlik ve öz yeterlilik bileşenleri yer almaktadır.

Bireysel ya da grup halinde yapılan sportif etkinliklerin, fiziksel aktiviteye katılan öğrencilerde psikolojik sermayenin “umut” bileşenini etkilediği ile ilgili yapılan çalışmalar bulunmaktadır (Ulukan, 2020). Psikolojik sermayenin “dayanıklılık” bileşeni sportif aktivitelerde de bireyin hem bilişsel hem de fiziksel gelişiminde önemli bir etkiye sahiptir (Menteş & Saygın, 2019). Sportif aktiviteler katılmak pozitif sermayenin “iyimserlik” bileşenini de olumlu bir şekilde etkilemektedir (Erdoğan, 2013; Karaçam & Pulur; 2019). Psikolojik sermayenin son bileşen olan “öz yeterlilik” ise sporda başarılı olabilmek için ihtiyaç duyulan önemli bir psikolojik yapı olduğu düşünülmektedir ve öz yeterliliği yüksek olan sporcuların daha başarılı olacakları kabul edilmektedir (Feltz & Lirgg, 2001). Bu çalışmada öğretmen adaylarının psikolojik sermaye algı düzeyleri farklı değişkenler açısından ele alınırken, sportif aktivite yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının psikolojik sermaye algı düzeyleri de karşılaştırılmıştır.

2. MATERYAL & METOT

Araştırma Deseni ve Çalışma Grubu

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, en az iki değişken veya daha çok sayıdaki değişken arasındaki birlikte değişimin varlığını belirlemeyi amaç edinen tarama yaklaşımı olarak tanımlanmaktadır. Bu modelde, değişkenlerin beraber değişip değişmediği; değişim mevcut ise bu değişimin nasıl olduğu ortaya çıkarmaya çalışılır (Karasar, 2020) Araştırmanın evrenini, 2022–2023 öğretim yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi öğrencilerinden oluşmaktadır. Örneklemi belirlemede seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılarak uygulanmıştır. Uygun örnekleme yöntemi; zaman, iş gücü ve para gibi bazı güçlükler sebebiyle örneklemin kolay ulaşılabilir olması ve uygulama yapılabilir birimlerden seçiliyor olmasıdır (Büyüköztürk ve ark., 2016). Örneklemi; uygun örnekleme yöntemi sonucunda araştırmaya gönüllü olarak katılan 337 (189 kadın-148 erkek) öğrenciden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Çalışma katılan öğretmen adaylarına araştırmanın amaçlarına uygun olarak hazırlanan ölçek formu gönüllülük esası gözetilerek yüz yüze sınıf ortamında uygulanmıştır. Veri toplama araçlarının uygulanması aşamasında katılımcılara gerekli açıklamalar yapılmış ve ölçek formunu doğru bir şekilde cevaplandırmaları sağlanmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır: Birinci bölümde “Kişisel Bilgi Formu” ve ikinci bölümde “Psikolojik Sermaye Algı Ölçeği” yer almaktadır.

Psikolojik Sermaye Algı Ölçeği

Atilla ve Dönmez (2022) tarafından geliştirilen ölçek, 17 madde, 4 alt boyut ve 5’li likert yapısına sahiptir. Ölçekte yer alan maddelerin tümü olumlu ifadelerden oluşmakta ve ters puanlanan madde yer almamaktadır. Üniversite öğrencilerinin ölçme aracı üzerinden aldığı puanın artış göstermesi psikolojik sermaye algılarının yüksek olduğunu ifade ederken, alınan puanın azalması da üniversite öğrencilerinin psikolojik sermaye algılarının düşük olduğunu ifade etmektedir. Ölçeğin, Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları, öz yeterlilik. 77, dayanıklılık. 82, iyimserlik. 70 ve umut. 71 olarak

hesaplanmıştır. Ölçeğin tamamı için ise bu değer, 88 olarak hesaplanmıştır (Atila ve Dönmez, 2022). Çalışmamız da elde edilen verilere ait psikolojik sermaye ölçeğinin alt boyutlarına ait Cronbach's Alpha değerleri tablo 1' de sunulmuştur.

Tablo 1. Psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutlarına ait güvenilirlik cronbach's alpha değeri

Psikolojik Sermaye Algı Ölçeği Alt Boyutlar	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Öz Yeterlilik	,812	4
Umut	,762	4
Psikolojik Dayanıklılık	,849	5
İyimserlik	,739	4

Verilerin Analizi

Araştırmacılar yapması gereken istatistik analizleri belirlemek için doğrusallık, durağanlık, homojenlik ve normallik gibi varsayımların karşılandığını gösteren istatistiksel bilgileri vermeleri gerekmektedir. Daha sonra tercih ettikleri analiz tekniklerini doğrulamaları gerekmektedir (Tozoğlu & Dursun, 2020). İstatistiksel analizler sonrasında verilerin normal dağılım göstermiş olup olmadığını ortaya koymak amacıyla aritmetik ortalama, mod, medyan ve çarpıklık ile basıklık değerleri incelenmiştir. Bu değerler Tablo'2 de verilmiştir. Psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutlarının aritmetik ortalamaları, mod, medyan ve çarpıklık ile basıklık değerlerinin birbirine yakın olduğu George ve Mallery (2003) tarafından ifade edilen sınırlar içerisinde (-1 ile +1; -1,5 ile +1,5; -2,0 ile +2, 0) yer etmiş bazı değerlere sahip olduğu için veri setinin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir. Normal dağılım gösteren bu veri seti için parametrik testler uygulanmıştır. Psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutlarda iki bağımsız değişkenler de "T-testi" ve ikiden fazla farklı değişkenlerde "Tek Yönlü Varyans Analizi" testi yapılmıştır. Yaş, kişisel gelir düzeyi ve sportif aktivite yapma süresi ile psikolojik sermaye ölçeği alt boyutları arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla "Pearson korelasyon" analizi yapılmıştır. Sonuçlar $p < ,050$ anlamlılık düzeyine göre değerlendirilmiştir.

Tablo 2. Psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutlarının tanımlayıcı istatistik dağılımı

	Öz Yeterlilik	Umut	Dayanıklılık	İyimserlik
N	337	337	337	337
Ort.	16,32	16,45	19,37	15,05
Median	17,00	16,00	20,00	15,00
Mode	16,00	16,00	20,00	16,00
Std. Sapma	2,81	2,81	3,63	3,12
Çarpıklık	-,947	-,899	-,431	-,431
Basıklık	1,715	1,301	,276	,219

3. BULGULAR

Bu bölümde istatistik analizler sonucunda ortaya çıkan tablo ve tablolara ait yorumlar sunulmaktadır.

Tablo 3. Katılımcıların demografik özellikleri

Değişken		n	%
Cinsiyet	Kadın	189	56,1
	Erkek	148	43,9
	Toplam	337	100,0
Aile Yapısı	Çekirdek	259	76,9
	Geniş	78	23,1

Çalışma 189 kadın ve 148 erkek olmak üzere toplam 337 öğretmen adayı üzerinde yapılmıştır. Katılımcılardan 259'u çekirdek ve 78'i ise geniş aile yapısında olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4. Katılımcıların sportif aktivite yapma durumları

Değişken		n	%
Sportif Aktivite Yapma Durumu	Evet	238	70,6
	Hayır	99	29,4
	Toplam	337	100,0
Sportif Aktivite Türü	Bireysel	141	59,2
	Takım	48	20,2
	Her İkisi	49	20,6
Sportif Aktivite Yapma Amacı	Sağlık	115	48,3
	Ekonomik	19	8,0
	Sosyal Aktivite	74	31,1
	Birden fazla amaç	30	12,6

Çalışmaya katılan öğretmen adaylarının sportif aktivite yapma durumları incelendiğinde, 258 kişinin sportif aktivite yaptığı 99 kişinin ise yapmadığı gözlenmektedir. Sportif aktivite yapanlardan 141 kişi bireysel spor, 48 kişi takım sporu ve 49 kişi de her iki sporu yaptığını belirtmiştir. Sportif aktivite yapma amaçları incelendiğinde 115 kişinin sağlık, 19 kişinin ekonomik gelir, 74 kişinin sosyal aktivite ve 30 kişinin ise birden fazla amaçla sportif aktivite yaptıkları gözlenmektedir.

Tablo 5. Katılımcıların yaş, kişisel aylık gelir ve haftalık sportif aktivite süreleri

	Yaş	Kişisel Aylık Gelir	Haftalık Sportif Aktivite Süresi
N	337	337	238
Ort.	24,12	5473,14	7,58
Median	23,00	2500,00	7,00
Mode	23	1250	5
Std. Sap.	3,84	5714,22	4,65

Çalışma katılan öğretmen adaylarının yaş ortalamasının 24,12, kişisel aylık gelir ortalamalarının 5473,14 tl ve haftalık sportif aktivite yapma süreleri ortalamalarının 7,58 olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6. Psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutlarında cinsiyete göre t testi sonuçları

Ölçek Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	\bar{x}	S	T- Testi	
					t	p
Öz Yeterlilik	Kadın	189	16,16	2,65	-1,113	,267
	Erkek	148	16,51	3,00		
Umut	Kadın	189	16,56	2,78	,742	,458
	Erkek	148	16,33	2,86		
Dayanıklılık	Kadın	189	19,04	3,62	-1,934	,054
	Erkek	148	19,81	3,61		
İyimserlik	Kadın	189	15,05	3,12	,051	,959
	Erkek	148	15,04	3,12		

Kadın ve erkek katılımcıların psikolojik sermaye algı düzeylerini karşılaştırmak için yapılan t testi analizi sonucunda, p,050 düzeyinde psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutlarında cinsiyetler arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucu bulunmuştur.

Tablo 7. Psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutları ile yaş arasındaki korelasyon

Yaş	r	Öz Yeterlilik	Umut	Dayanıklılık	İyimserlik
		p	,008	,012	,090
n		337	337	337	337

Katılımcıların yaşları ile psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutları arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılan korelasyon analizinde, p,050 düzeyinde yaş ile iyimserlik alt boyutu arasında anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Katılımcıların yaşları arttıkça iyimserlik alt boyutunda psikolojik sermaye algı düzeyinin de pozitif yönde arttığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Tablo 8. Psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutlarında aile yapısına göre t testi sonuçları

Ölçek Alt Boyutlar	Aile Yapısı	n	\bar{x}	Ss	T- Testi	
					t	p
Öz Yeterlilik	Çekirdek	259	16,31	2,75	-,902	,927
	Geniş	78	16,34	3,04		
Umut	Çekirdek	259	16,45	2,73	,051	,959
	Geniş	78	16,47	3,08		
Dayanıklılık	Çekirdek	259	19,40	3,66	,235	,814
	Geniş	78	19,29	3,56		
İyimserlik	Çekirdek	259	15,01	3,16	,333	,739
	Geniş	78	15,15	3,00		

Çekirdek ve geniş aile yapısındaki katılımcıların psikolojik sermaye algı düzeylerini karşılaştırmak için yapılan t testi analizi sonucunda, p,050 düzeyinde psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutlarında aile yapıları arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucu bulunmuştur.

Tablo 9. Psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutları ile kişisel aylık gelir arasındaki korelasyon

Kişisel Aylık Gelir	r	Öz Yeterlilik	Umut	Dayanıklılık	İyimserlik
		p	,155**	,113*	,144**
		,004	,038	,008	,005

Katılımcıların kişisel gelir düzeyleri ile psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutları arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılan korelasyon analizinde, p,050 düzeyinde kişisel gelir düzeyleri ile tüm alt boyutlar arasında anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Katılımcıların kişisel gelir düzeyleri arttıkça tüm alt boyutlarda psikolojik sermaye algı düzeyinin de pozitif yönde arttığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Tablo 10. Psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutlarında sportif aktivite yapma durumuna göre t testi sonuçları

Ölçek Alt Boyutlar	Sportif Aktivite	n	\bar{x}	Ss	T- Testi	
					t	p
Öz Yeterlilik	Evet	238	16,73	2,70	4,296	,000
	Hayır	99	15,32	2,84		
Umut	Evet	238	16,96	2,59	5,272	,000
	Hayır	99	15,25	2,97		
Dayanıklılık	Evet	238	19,97	3,44	5,847	,000
	Hayır	99	17,93	3,68		
İyimserlik	Evet	238	15,32	2,95	2,538	,011
	Hayır	99	14,38	3,40		

Sportif aktivite yapan ve yapmayan katılımcıların psikolojik sermaye algı düzeylerini karşılaştırmak için yapılan t testi analizi sonucunda, p,050 düzeyinde psikolojik sermaye algı ölçeği tüm alt boyutlarında sportif aktivite yapma durumları arasında anlamlı farklılık olduğu sonucu bulunmuştur. Tüm alt boyutlarda sportif aktivite yapanların psikolojik sermaye algı düzeylerinin yapmayanlardan yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 11. Psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutlarında yapmakta oldukları sportif aktivite türüne göre anova testi sonuçları

Ölçek Alt Boyutları	Sportif Aktivite Türü	n	\bar{x}	Ss.	Anova		
					f	p	Fark
Öz Yeterlilik	Bireysel ¹	141	16,37	2,85	3,124	,046	2>1
	Takım ²	48	17,31	2,17			
	Her İkisi ³	49	17,20	2,59			
	Toplam	238	16,73	2,70			
Umut	Bireysel	141	16,80	2,68	1,305	,273	
	Takım	48	17,50	2,25			
	Her İkisi	49	16,87	2,61			
	Toplam	238	16,96	2,59			
Dayanıklılık	Bireysel	141	19,73	3,43	1,973	,141	
	Takım	48	20,85	3,11			
	Her İkisi	49	19,83	3,69			
	Toplam	238	19,97	3,44			
İyimserlik	Bireysel	141	15,30	2,87	2,866	,058	
	Takım	48	16,08	2,76			
	Her İkisi	49	14,65	3,25			
	Toplam	238	15,32	2,95			

Katılımcıların psikolojik sermaye algı düzeylerinde yapmakta oldukları sportif aktivite türlerine göre aralarındaki farklılaşmayı belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, p,050 düzeyinde psikolojik sermaye algı ölçeği öz yeterlilik alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu sonucu bulunmuştur. Öz yeterlilik alt boyutunda takım sporu yapan katılımcıların psikolojik sermaye algı düzeylerinin bireysel spor yapanlardan yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 12. Psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutları ile sportif aktivite yapma süresi arasındaki korelasyon

		Öz Yeterlilik	Umut	Dayanıklılık	İyimserlik
Sportif	r	,073	-,005	,139*	,041
Aktivite	p	,262	,933	,032	,533
Yapma Süresi	n	238	238	238	238

Katılımcıların hatalık toplam sportif aktivite yapma süreleri ile psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutları arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılan korelasyon analizinde, p,050 düzeyinde hatalık toplam sportif aktivite yapma süreleri ile dayanıklılık alt boyutu arasında anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Katılımcıların sportif aktivite yapma süreleri arttıkça dayanıklılık alt boyutunda psikolojik sermaye algı düzeyinin de pozitif yönde arttığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Tablo 13. Psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutlarında sportif aktivite yapma amaçlarına göre anova testi sonuçları

Ölçek Alt Boyutları	Sportif Aktivite Yapma Amacı	n	\bar{x}	Ss.	Anova	
					f	p
Öz Yeterlilik	Sağlık	115	16,65	2,76	,194	,900
	Ekonomik	19	17,15	2,00		
	Sosyal Aktivite	74	16,77	2,79		
	Birden fazla amaç	30	16,70	2,71		
	Toplam	238	16,73	2,70		
Umut	Sağlık	115	16,95	2,52	,195	,900
	Ekonomik	19	17,36	1,83		
	Sosyal Aktivite	74	16,93	2,83		
	Birden fazla amaç	30	16,80	2,74		
	Toplam	238	16,96	2,59		
Dayanıklılık	Sağlık	115	20,02	3,42	,412	,745
	Ekonomik	19	20,68	3,23		
	Sosyal Aktivite	74	19,87	3,65		
	Birden fazla amaç	30	19,60	3,21		
	Toplam	238	19,97	3,44		
İyimserlik	Sağlık	115	15,40	2,70	1,861	,137
	Ekonomik	19	16,63	2,92		
	Sosyal Aktivite	74	15,14	3,10		
	Birden fazla amaç	30	14,66	3,39		
	Toplam	238	15,32	2,95		

Katılımcıların psikolojik sermaye algı düzeylerinde sportif aktivite yapma amaçlarına göre aralarındaki farklılaşmayı belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, p,050 düzeyinde tüm alt boyutlarda sportif aktivite yapma amaçlarına göre katılımcılar arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucu bulunmuştur.

4.TARTIŞMA VE SONUÇ

Öğretmen adaylarının psikolojik sermaye algı düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi amacıyla, Erzurum Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinde 2022–2023 öğretim yılında öğrenim gören 337 öğretmen adayları üzerinde yapılan çalışma yapılan istatistiksel analizler sonucunda ortaya çıkan farklılaşmaya ve ilişkiye ait sonuçlar bu bölümde farklı çalışmalarla karşılaştırılmaktadır.

Öğretmen adaylarının psikolojik sermaye algı düzeylerinde cinsiyetler arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bahadır ve Kahveci (2020) öğretmenler üzerinde yapmış oldukları çalışmada, cinsiyetler arasında psikolojik sermaye düzeylerinde farklılık olmadığı sonucunu bulmuştur (Bahadır & Kahveci 2020). Argon ve Tükel (2016)'da yapmış oldukları çalışmada, kadın ve erkek müfettiş görüşleri arasında psikolojik sermaye ölçeği ve alt boyutlarında anlamlı fark ortaya çıkmamıştır (Argon & Tükel, 2016). Tösgen ve Özgan (2017)'de öğretmenlerin pozitif psikolojik sermayelerine ilişkin algılarının incelenmesi isimli çalışmalarında psikolojik sermaye alt boyutlarının hiçbirinde cinsiyet değişkenine yönelik anlamlı bir farkın olmadığını tespit etmişlerdir (Tösgen & Özgan, 2017). Kaya, Balay ve Demirci (2014) ortaöğretimde görev yapan öğretmenler üzerinde yapmış oldukları çalışmada, psikolojik sermaye düzeylerinin cinsiyetlerine göre anlamlı şekilde farklılık göstermediğini bulmuşlardır (Kaya, Balay & Demirci, 2014). Literatürde rastlanan benzer çalışmalardaki çıkan sonuçlar çalışmamızdaki sonuçlarla paralellik göstermektedir.

Katılımcıların yaşları ile psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutları arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılan korelasyon analizinde, yaş ile iyimserlik alt boyutu arasında anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Katılımcıların yaşları arttıkça iyimserlik alt boyutunda psikolojik sermaye algı düzeyinin de pozitif yönde arttığı sonucu ortaya çıkmıştır. Literatürde çalışmamızla benzerlik ve farklılık gösteren çalışmalara rastlanmıştır. Sünkür (2014) doktora tez çalışmasında, yaş değişkeni açısından psikolojik sermaye dayanıklılık, umut ve öz-yeterlik boyutlarında 46 ve üzeri yaştaki öğretmenlerin lehine diğer yaş gruplarına göre anlamlı farklılık olduğu sonucunu bulmuştur. Metin ve Tuncay (2022) Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Personeli üzerinde yapmış olduğu çalışmada, katılımcıların yaş değişkenine göre psikolojik sermaye puanlarında farklılıklar olduğu anlaşılmıştır. Buna göre özyeterlilik, umut ve dayanıklılık alt boyutları ve genel ortalama olarak gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu bulmuşlardır (Metin & Tuncay, 2022). Yücel (2019) turizm sektöründe yapmış olduğu çalışmada, çalışanların yaşları arttıkça genel pozitif psikolojik sermaye düzeyleriyle beraber öz yeterlilik, umut, psikolojik dayanıklılık ve iyimserlik alt boyutlarının da yükseldiğini bulmuştur (Yücel, 2019). Bahadır ve Kahveci ise yapmış oldukları çalışmada, psikolojik sermaye ölçeği alt boyutlarında yaşlar arasında farklılık olmadığını bulmuşlardır (Bahadır & Kahveci, 2020).

Çekirdek ve geniş aile yapısındaki katılımcıların psikolojik sermaye algı düzeylerinde psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutlarında aile yapıları arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucu bulunmuştur. Anlamlı farklılık çıkmamasına karşın, öz yeterlilik, umut ve iyimserlik alt boyutunda geniş aile yapısındaki öğretmen adaylarının, dayanıklılık alt boyutunda ise çekirdek aile yapısındaki katılımcıların psikolojik sermaye algı düzeylerinin düşük oranda yüksek olduğu da çıkan sonuç olarak tespit edilmiştir.

Katılımcıların kişisel gelir düzeyleri ile psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutları arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılan korelasyon analizinde, katılımcıların kişisel gelir düzeyleri arttıkça tüm alt boyutlarda psikolojik sermaye algı düzeyinin de pozitif yönde arttığı sonucu ortaya çıkmıştır. Literatürde çalışmamızla benzerlik ve farklılık gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Topkaya ve Korucu (2018) hizmet sektöründe yapmış oldukları çalışmada, aylık geliri 2501 tl ve üzeri olan bireylerin psikolojik sermaye puanlarının 1501- 2000tl arasında olan bireylerden anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğunu bulmuşlardır (Topkaya & Korucu,2018). Kılıç (2019)' da yapmış oldu çalışma da ise ailesinin ortalama geliri 4000 TL ve altı olan ile 4001 TL ve üstü olan katılımcıların Psikolojik Sermaye Ölçeği ve alt boyut toplam puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (Kılıç, 2019).

Sportif aktivite yapan ve yapmayan katılımcıların psikolojik sermaye algı düzeylerinde, psikolojik sermaye algı ölçeği tüm alt boyutlarında sportif aktivite yapma durumları arasında anlamlı farklılık

olduğu sonucu bulunmuştur. Tüm alt boyutlarda sportif aktivite yapanların psikolojik sermaye algı düzeylerinin yapmayanlardan yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların psikolojik sermaye algı düzeylerinde yapmakta oldukları sportif aktivite türlerine göre, öz yeterlilik alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu sonucu bulunmuştur. Öz yeterlilik alt boyutunda takım sporu yapan katılımcıların psikolojik sermaye algı düzeylerinin bireysel spor yapanlardan yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların hatalık toplam sportif aktivite yapma süreleri ile psikolojik sermaye algı ölçeği alt boyutları arasında hatalık toplam sportif aktivite yapma süreleri ile dayanıklılık alt boyutu arasında anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Katılımcıların sportif aktivite yapma süreleri arttıkça dayanıklılık alt boyutunda psikolojik sermaye algı düzeyinin de pozitif yönde arttığı sonucu ortaya çıkmıştır. Ekin (2018) beden eğitimi ve spor bölümü öğrencileri üzerinde yapmış olduğu yüksek lisan tez çalışmasında, spor dalı değişkeninde pozitif psikolojik sermaye özyeterlilik, iyimserlik, dışa dönüklük, psikolojik dayanıklılık ve umut boyutlarında anlamlı farklılık olduğu sonucunu bulmuştur (Ekin, 2018).

5. SINIRLIKLAR VE ÖNERİLER

Bu çalışma Erzurum Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinde 2022-2023 eğitim yılında öğrenim gören öğrencilerden uygun örnekleme yöntemiyle belirlenen 337 öğrenciden elde edilen verilerle sınırlıdır. Çalışmamızda sportif aktivite yapmanın psikolojik sermaye algısı üzerinde olumlu katkı sağladığı sonucun çıkması sporun psikolojide iyi oluşta ki önemini vurgulamaktadır. Bu sonuç doğrultusunda farklı hizmet alanlarında ve özellikle eğitim sürecinde görev yapacak ve yapmakta olan bireylere farklı sportif aktiviteler yaptırılması için imkânların sağlanması önerilmektedir.

Yazar Katkıları

Yazarlar çalışmaya eşit derecede katkı sağlamışlardır.

Çıkar Çatışması

Yazar(lar) çalışma ve yayımlanması konularında herhangi bir çıkar çatışması belirtmemişlerdir.

Etik Kurul İzni ile İlgili Bilgiler

Kurul Adı: Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Etik Kurulu

Tarih: 20.12.2023

Sayı No: E-70400699- 050.02.04-2300416229

KAYNAKÇA

- Argon, T., & Tükel, H. (2016). Maarif müfettişlerinin örgütsel psikolojik sermaye algıları ve tükenmişlik düzeylerinin incelemesi. *Çağdaş yönetim bilimleri Dergisi*, 3(1), 1-16.
- Atilla, F., & Dönmez, B. (2022). Psikolojik sermaye algıları ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 515-538.
- Bahadır, E., & Kahveci, G. (2020). Öğretmenlerin psikolojik sermaye düzeyleri ile okul müdürlerinin toksik liderlik davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 858-879.
- Botou, A., Mylonakou-Keke, I., Kalouri, O., & Tsergas, N. (2017). Primary school teachers' resilience during the economic crisis in Greece. *Psychology*, 8, 131-159.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (20. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çakmak, C. S. (2023). *Spor işletmelerinde çalışan bireylerin psikolojik sermaye ile bilişsel kontrol ve bilişsel esneklik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Çam-Çelikel, F., & Erkorkmaz, Ü. (2008). Üniversite öğrencilerinde depresif belirtiler ve umutsuzluk düzeyleri ile ilişkili etmenler. *Nöropsikiyatri Arşivi*, 45, 122-129.

- Çavuş, M. F., & Gökçen, A. (2015). Psychological capital: Definition, components and effects. *British Journal of Education, Society and Behavioural Science*, 5(3), 244- 255.
- Çetin, F., & Basım, H. N. (2012). Örgütsel psikolojik sermaye: Bir ölçek uyarlama çalışması. *Amme İdaresi Dergisi*, 45(1), 121-137.
- Çetin, F., Şeşen, H., & Basım, H. N. (2013). Örgütsel psikolojik sermayenin tükenmişlik sürecine etkileri: Kamu sektöründe bir araştırma. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(3), 95-10.
- Çoban, D., & Demirtaş, H. (2011). Okulların akademik iyimserlik düzeyi ile öğretmenlerin örgütsel bağlılığı arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3(3), 317-348.
- Ekin, A. (2018). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinde pozitif psikolojik sermaye algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Karaman.
- Erdoğan, O. (2013). *İlköğretim öğretmenlerinin öz yeterlilik ve başarı algılarında yordayıcı olarak akademik iyimserlik, umut ve mesleki haz* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erkmen, T., & Esen, E. (2013). Psikolojik sermaye ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Öneri Dergisi*, 10(39), 23- 30.
- Feltz, D. L., & Lirgg, C. D. (2001). Self-efficacy beliefs of athletes, teams, and coaches. *Handbook of Sport Psychology*, 2(2001), 340-361.
- George, D., & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference. 11.0 update* (4th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Gu, Q., & Day, C. (2007). Teachers resilience: A necessary condition for effectiveness. *Teaching and Teacher Education*, 23(2007), 1302-1316.
- Güler, B. K. (2009). *Çalışma yaşamında davranış*. Kocaeli: Umuttepe Yayıncılık.
- Karaca, F., & Kandemir, F. (2016). Karaca- Kandemir Umut Ölçeği (KKUÖ). *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 5(9), 7-34.
- Karaçam, A., & Pular, A. (2019). Beden eğitimi öğretmenlerinin başarı algılarında yordayıcı olarak akademik iyimserlik, psikolojik iyi oluş ve fiziksel öz saygı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(1).
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar ilkeler teknikler* (35. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kaya, A., Balay, R., & Demirci, Z. (2014). Ortaöğretimde görev yapan öğretmenlerin psikolojik sermaye düzeylerinin incelenmesi (Şanlıurfa ili örneği). *Electronic Journal of Social Sciences*, 13(48).
- Kılıç, F. (2019). *Çocuk evlerinde çalışan bakım elemanlarında psikolojik sermaye algısı, iş doyumunu ve maneviyat arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Linley, A., Joseph, S., Harrington, S., & Wood, M. A. (2006). Positive psychology: Past, present and (possible) future. *The Journal of Positive Psychology*, 1(1), 3-16.
- Luthans, F., & Youssef, C. M. (2004). Human, social and now positive psychological capital management: Investing in people for competitive advantage. *Organizational Dynamics*, 33(2), 143-160.
- Luthans, F., Avolio, B. J., Avey J. B., & Norman, S. M. (2007). Positive psychological capital: Measurement and relationship with performance and satisfaction. *Personnel Psychology*, 60, 541-572.
- Luthans, F., Vogelgesang, G. R., & Lester, P. B. (2006). Developing the psychological capital of resiliency. *Human Resource Development Review*, 5(1), 25-44.
- Luthans, F., Youssef, C. M., & Avolio, B. J. (2006). *Psychological capital: Developing the human competitive edge*. Oxford University Press.
- Menteş, G., & Saygın, Ö. (2019). E-spor ve geleneksel spor ile uğraşan sporcuların zihinsel dayanıklılık ve bilişsel esneklik durumlarının incelenmesi. *Uluslararası Spor, Egzersiz ve antrenman Dergisi*, 5(4), 238-250.

- Metin, S. N., & Öcal, T. (2022). Gençlik ve spor il müdürlüğü personelinin duygusal emek düzeyleri ve psikolojik sermaye arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5 (Özel Sayı 2), 771-782.
- Oğuz, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğretmen öz yeterlik inançlarının incelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24.
- Oruç, E. (2015). *Pozitif psikolojik sermayenin politik davranışlara etkisi: Akademisyenler üzerine bir araştırma* (Doktora Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Özkalp, E. (2009). *Örgütsel davranışta yeni bir boyut: Pozitif (olumlu) örgütsel davranış yaklaşımı ve konuları* (ss: 491-498). 17.Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildiriler Kitabı.
- Sarıcı, D. (2015). *Öğretmenlerin iş doyumunu ile pozitif psikolojik sermaye düzeylerine yönelik görüşleri (İzmir-Foça İlçesi Örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Seligman, M. E. P., & Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist*, 55 (1), 5-14.
- Snyder, C. R. (2002). Hope theory: Rainbows in the mind. *Psychological Inquiry*, 13(4), 249- 275.
- Spence, J. C., Blanchard, C. M., Clark, M., Plotnikoff, R. C., Storey, K. E., & McCargar, L. (2010). The role of self-efficacy in explaining gender differences in physical activity among adolescents: A multilevel analysis. *Journal of Physical Activity and Health*, 7(2), 176.
- Süngericioğlu, A. (2021). *Psikolojik sermaye ve örgüt kültürü ilişkisi: Spor salonu çalışanları üzerine bir inceleme* (Yüksek Lisans Tezi). Nişantaşı Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Sünkür, M. (2014). *İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin olumlu psikolojik sermaye algılarının iş doyumları ve örgütsel bağlılıkları üzerindeki etkisi* (Doktora Tezi). Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Taşkaya, M. S.(2012). Nitelikli bir öğretmende bulunması gereken özelliklerin öğretmen adaylarının görüşlerine göre incelenmesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 33(2), 283-298.
- Topkaya, Ö., & Korucu, G. (2018). Hizmetler sektöründe kadın çalışanların iş tatmin düzeyleri ve pozitif psikolojik sermaye arasındaki ilişkiye yönelik bir alan araştırması. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 31-52.
- Tozoğlu, E., & Dursun, M. (2020). Spor bilimlerinde bilimsel araştırma süreci. İçinde Gökmen, Ö. (Ed.). *Spor & bilim*. Efe Akademi Yayınları.
- Tösten, R. (2015). *Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermayelerine ilişkin algılarının incelenmesi* (Doktora Tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Tösten, R., & Özgan, H. (2017). Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermayelerine ilişkin algılarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(62), 867-889.
- Ulukan, M. (2020). Ortaöğretim öğrencilerinin fiziksel aktiviteye katılım motivasyonları ve sürekli umut düzeylerinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1).
- Wooley, L., Caza, A., & Levy, L. (2011). Authentic leadership and follower development: Psychological capital, positive work climate, and gender. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 18(4), 438-448.
- Yücel, E. (2019). Pozitif psikolojik sermayenin iş tatminine etkisi: Turizm sektöründe bir araştırma. *Business & Management Studies: An International Journal*, 7(4), 1136-1154.

Makale Geliş : 03.01.2024

Makale Kabul : 23.04.2023

Açık Erişim Politikası

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.tr>